



## ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ У НАФТОГАЗОВОМУ КОМПЛЕКСІ – ПЕРШИЙ СЕРЕД РІВНИХ!

*Л. Т. Гораль*

*ІФНТУНГ, Директор інституту економіки та управління у нафтогазовому комплексі  
76019, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15, e-mail: [ineu@nung.edu.ua](mailto:ineu@nung.edu.ua)*



Успішність стратегічних планів розвитку економіки України залежить від ефективних зусиль усіх учасників цього процесу і, передовсім, від активності й професіоналізму економістів, менеджерів, фінансистів, обліковців та аудиторів нової формації. Належні компетенції таких фахівців закладаються в процесі продуктивного навчання у вищій школі, яке спрямоване на формування фахівця з інноваційним типом мислення й культури, з готовністю до інноваційної професійної діяльності.

З метою підвищення якості підготовки фахівців, здатних розв'язувати важливі соціально-економічні завдання у різних галузях економіки, в першу чергу у стратегічно важливому для України нафтогазовому комплексі, 2012 рік за рішенням ректорату і Вченої ради Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу став роком створення інституту економіки та управління в нафтогазовому комплексі (ІНЕУ) шляхом об'єднання факультету економіки і підприємництва та факультету управління галузевим і регіональним економічним розвитком.

«Перший серед перших!» – під таким девізом працює інститут економіки, адже й справді, ІНЕУ у будь-якій сфері діяльності намагається удосконалювати власні напрацювання, впроваджувати новітні форми й методи, що відповідають реаліям сучасного світу.

Якщо Інститут є відносно «молодою» структурою, то його потенціал – навпаки, є цінним своїм досвідом й професіоналізмом у навчальному процесі та на науковій ниві. Приміром, нинішня кафедра «Економіка підприємства», яка включена до структури ІНЕУ, є правонаступницею кафедри «Економіка і організація нафтової та хімічної промисловості», що започаткувала свою діяльність ще у 1946 році на нафтовому факультеті тодішнього Львівського політехнічного інституту. Тобто мова йде про майже 70-ти літній досвід роботи зі студентством та понад 40-ка річний – з молодими науковцями (аспірантами).

В структурі ІНЕУ є шість кафедр: економіки підприємства, фінансів, обліку і аудиту, менеджменту і адміністрування, організації праці і виробництва, теорії економіки та управління та лабораторія інноваційних досліджень в економіці і центр розвитку підприємництва «Бізнес-Інкубатор». Серед 98 осіб професорсько-викладацького складу 10 докторів та 62 кандидатів наук. Високий професіоналізм викладачів дозволяє готувати фахівців за усіма освітньо-кваліфікаційними рівнями: бакалавр, спеціаліст, магістр.

Колективи випускних кафедр в ІНЕУ сформували особливе ставлення до викладання фахових дисциплін, яке полягає в такому:

- дисципліни є авторськими розробками викладачів випускних кафедр;
- змістове наповнення дисциплін поєднано з найсучаснішими інтерактивними технологіями навчання: бізнес-симуляціями, тренінгами;
- посилена науково-дослідницька підготовка;
- процес навчання супроводжується ознайомленням з науковими доробками вчених та результатами власних досліджень студентів;
- створена унікальна можливість розробки реального консультативного проекту для конкретного підприємства.

В ІНЕУ здійснюється підготовка фахівців за спеціальностями: «Економіка підприємства», «Облік і аудит», «Менеджмент організацій і адміністрування», «Фінанси і кредит». Напрями

підготовки, за якими навчаються студенти у ІНЕУ, є базовими, узагальнюючими стосовно об'єктів економічної діяльності інших спеціальностей. Сучасний ринок праці вже зорієнтований на особливу потребу роботодавців щодо випускників Інституту, визнавши його профільним для паливно-енергетичного комплексу України.

Спеціальність «Економіка підприємства» орієнтує випускника на створення і розвиток власної справи. Практично в Україні, крім Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, немає цільового вищого навчального закладу, який би готував фахівців-економістів з глибоким вивченням технології будівництва свердловин, видобування, транспортування та переробки нафти і газу. Тому протягом багатьох років з підприємств галузі направляються на навчання студенти згідно укладеної трьохсторонньої угоди. З кожним роком кількість таких студентів в Інституті зростає.

Спеціальність «Облік і аудит» була ліцензована в 1995 році, а в 2002 році пройшла акредитацію на 4-й рівень. Важливість цілей спеціальності в суспільстві не викликає сумнівів: мета будь-якої діяльності – отримання прибутків. Безумовно, прибутки є результатом праці, але їх розмір залежить також від правильно організованого обліку доходів і витрат. Крім того, в суспільстві, побудованому на різних формах власності, виникає необхідність достовірної інформації про реальний фінансовий стан компаній, тому їх звітність повинна підтверджуватися бухгалтерами високого рівня кваліфікації – незалежними аудиторами. Право підтверджувати звітність суб'єктів підприємницької діяльності є виявом високої довіри до цієї спеціальності у всьому світі.

Забезпечення сталого економічного росту економіки є неможливим без наявності достатньо чисельного корпусу молодих і кваліфікованих управлінців в усіх без виключення сферах ділової і соціальної активності населення. Це ж стосується і такої стратегічно важливої для України нафтогазової галузі. Тому в ІНЕУ ведеться підготовка фахівців за спеціальністю «Менеджмент організацій і адміністрування». Випускники даної спеціальності володіють знаннями і навиками за напрямками організаційного, виробничого, фінансового, інвестиційного, інноваційного, корпоративного, стратегічного і кризового менеджменту, підприємництва, маркетингу, управління персоналом, матеріальними і трудовими ресурсами та багатьма іншими сучасними дисциплінами, які є необхідними складовими успішного і результативного управління будь-яким підприємством, установою чи організацією в усіх без виключення сферах господарської діяльності. Саме тому національна економіка, що утворена багатьма підприємствами та організаціями, потребує такого менеджменту, який би забезпечував її системний розвиток, оскільки економічне управління на мікро- та макрорівні здійснюють менеджери-професіонали широкого профілю, які здатні управляти ресурсами підприємств та організацій.

Спеціальність «Фінанси і кредит» ліцензована у 2003 році. В умовах реформування економіки важко переоцінити важливість, значення та роль процесу підготовки фахівців для фінансової сфери на макроекономічному та регіональному рівнях, який охоплює державні фінанси, зокрема, бюджетну, податкову і банківську систему, діяльність на ринку цінних паперів, позичкових капіталів та страхових послуг, організацію контролю за мобілізацією та використанням фінансових ресурсів держави. Діяльність підприємств нафтогазової та інших галузей в умовах ринкової економіки вимагає визначення і досягнення мети, а саме – одержання прибутку, що неможливе без ефективної роботи фінансів.

Навчальний процес у ІНЕУ проводиться за найсучаснішими методиками. Окрім лекційно-семінарських та практичних занять використовується ігрове моделювання типових практичних ситуацій, проблемні дискусії, груповий тренінг, постійно вдосконалюються навчальні плани, методика підготовки.

Інститут співпрацює з різними підприємствами, установами, організаціями щодо подальшого працевлаштування своїх випускників. Студенти ІНЕУ, ще проходячи практичну підготовку в рамках навчального процесу, мають змогу долучатись до реального сектору економіки країни. А кращі з них – часто отримують пропозиції від роботодавців, будучи ще студентами останніх курсів навчання.

Співпраця з ІНЕУ здійснюється також стосовно:

реалізації заходів підтримки підприємництва на місцевому та регіональному рівнях;

розробки і впровадження програм та проектів (в тому числі міжнародних), націлених в основному на сприяння інноваційному розвитку, молодіжному підприємству, соціально орієнтованому та венчурному бізнесу;

забезпечення бізнес-підготовки студентів шляхом організації та проведення навчальних семінарів, тренінгів з актуальних питань ведення підприємництва, а також надання інформаційно-консультативної підтримки студентам ІНЕУ;

організації та участі в міжнародних та всеукраїнських наукового-практичних конференціях, семінарах, форумах та інших заходах наукового характеру;

організації заходів з підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу університету, представників бізнесових та владних структур;

кластеризації консалтингових послуг в регіоні шляхом об'єднання потенціалу і зусиль науки, освіти, влади, бізнесу, суб'єктів інфраструктури підтримки підприємництва та "громадського" сектора економіки області.

Якраз «відповідальною» структурою, яка впроваджує заходи у перелічених вище напрямках, є Центр розвитку підприємництва «Бізнес-Інкубатор» (Центр). Центр забезпечує також реалізацію процесів бізнес-інкубування підприємництва, основи яких були закладені в рамках дії на території Івано-Франківської області міжнародного проекту HUSKROUA 0901/123 «Підвищення підприємницького потенціалу прикордонних територій шляхом створення інституцій підтримки підприємництва» Програми прикордонного співробітництва Європейський інструмент сусідства і партнерства «Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2007-2013».

Мета діяльності Центру – залучення молоді, студентства зокрема, до ведення підприємницької діяльності, забезпечення їх бізнес-освіти, сприяння розвитку підприємницького потенціалу міста Івано-Франківська та Івано-Франківської області, підтримка інноваційної діяльності та соціально відповідального бізнесу, забезпечення інтеграції освіти і науки з виробництвом, впровадження сучасних європейських практик і технологій у навчальний процес та науково-дослідну роботу ІНЕУ.

На всіх кафедрах ІНЕУ діє система залучення і підготовки студентів до науково-дослідної діяльності, що дає продуктивні результати: щорічно студенти виступають на науково-практичних конференціях, використовують елементи науково-дослідних робіт при виконанні дипломних проєктів, беруть участь у всеукраїнських і міжнародних олімпіадах.

В рамках міжнародних науково-практичних конференцій, які відбуваються в ІФНТУНГ, ІНЕУ завжди гарантує організацію і проведення тих підсекцій, що стосуються напрямів його діяльності. На щорічній Міжнародній науково-технічній конференції «Нафтогазова енергетика», проведення якої організовує ІФНТУНГ, інститут економіки висвітлює проблеми управління, інновацій та економіки, пошуку шляхів їх вирішення. Кожні два роки ІНЕУ організовує Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Теорія і практика стратегічного управління розвитком галузевих і регіональних суспільних систем» (відбудеться в травні 2015 р.). Така підтримка і сприяння дає можливість науковцям і практикам, студентам та аспірантам обмінюватися досвідом, науковими думками, обґрунтовувати та консолідувати ідеї щодо управління, інноваційного розвитку економіки та суспільства загалом. Молоді науковці мають нагоду отримати цінні рекомендації учасників конференцій, зокрема професорів університету, що допомагає їм у підвищенні якості наукових та дослідницьких робіт.

Слід підкреслити, що в інституті економіки та управління започатковані та динамічно розвиваються наукові школи. Це дозволяє видатним вченим шляхом моніторингу та коучингу здійснювати керівництво науковою роботою кращих студентів: починаючи з першого курсу протягом всього навчання за бакалаврськими та магістерськими програмами до захисту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

Основними напрямками досліджень провідних науковців ІНЕУ, в рамках яких працюють наукові школи є:

шляхи підвищення економічної ефективності та конкурентоздатності підприємств нафтогазового комплексу;

формування економічного механізму підвищення ефективності господарювання підприємств нафтогазового комплексу;

управління процесами інтелектокористування в соціально-економічних системах;

економічна оцінка активів і бізнесу;

проблеми бухгалтерського обліку, аудиту і оподаткування.

Завдяки результативній роботі діючої спеціалізованої вченої ради за науковою спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами, підготовлено та захищено понад 20 кандидатських та 3 докторських роботи. На даний час в аспірантурі навчається близько 20 осіб.

Відповідно до інноваційних тенденцій розвитку національної та глобальної економіки з 2013 р. на базі ІНЕУ розпочала свою роботу лабораторія інноваційних досліджень в економіці. Цей структурний підрозділ створений як науковий майданчик генерації та реалізації інноваційних науково-практичних ідей у різних галузях економіки студентства, молодих науковців, вчених і викладачів та дає поштовх до становлення інтелектуально-розвинутого суспільства соціально-ринкової економіки та формування його інноваційного потенціалу.

Лабораторія інноваційних досліджень в економіці діє з метою консолідації та координації інноваційних наукових ідей у різних галузях економіки, в першу чергу у нафтогазовій сфері, організації та проведенні фундаментальних та прикладних наукових досліджень й розробок, в тому числі із залученням до науково-дослідних робіт студентства, аспірантів, докторантів, здобувачів, організації їх пошукової діяльності, забезпечення впровадження результатів наукових досліджень та розробок у виробництво, комерціалізації наукових ідей та конкурентоспроможних науково-прикладних результатів, участь у формуванні та реалізації державних програм та стратегій соціально-економічного розвитку територій, Івано-Франківської області зокрема, сприянню ефективного розвитку економіки загалом.

Лабораторією розроблена концепція розвитку «Науковий консалтинг», в рамках якої здійснюється робота за відповідними напрямками:

економіко-управлінські основи розвитку складних систем на основі інтелектуально-інноваційних трансформацій їх складових;

менеджмент та адміністрування соціально-економічних систем на мікро- та мезо- рівнях;

бренд-менеджмент, розробка систем маркетингу для бізнес-процесів;

організаційно-економічний механізм функціонування господарюючих суб'єктів та підвищення ефективності їх діяльності;

забезпечення економічної стійкості та безпеки підприємств за рахунок оптимізації використання ресурсів;

організація праці і виробництва суб'єктів господарювання під впливом прогресивно-структурних змін економіки;

фінансовий механізм та контролінг діяльності господарюючих суб'єктів;

бухгалтерський облік і звітність, податкова система в Україні: стан та перспективи розвитку;

економічна оцінка активів і бізнесу, організація та проведення економічної експертизи;

економічна діагностика та формування бізнес-моделі підприємства;

розробка регіональних та муніципальних цільових програм, стратегій соціально-економічного розвитку місцевих громад.

Робота інституту в цьому напрямку дає можливість отримати такі результати, як підвищення ефективності навчального процесу; збереження та розвиток потенціалу української економічної науки і наукових шкіл ІнЕУ; активізація досліджень та діяльності інноваційного типу; накопичення наукових знань.

Інститут економіки та управління у нафтогазовому комплексі – це добрий старт до професійного становлення та кар'єрного зростання!